

Dosarul nr. 2ra-1954/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Ciocoana (jud. I. Secieru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Bulgac, Gr. Dașchevici, A. Panov)

DECIZIE

4 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Victor Burduh
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de către Virginia Corcodel, reprezentată de avocatul Irina Burac-Mihalachi

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Virginiei Corcodel împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, Departamentul înregistrare și evidență a populației cu privire la recalcularea sumelor de retribuție a muncii, încasarea prejudiciului material, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată

împotriva încheierii din 11 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins ca neîntemeiat demersul Virginiei Corcodel, reprezentată de avocatul Irina Burac-Mihalachi cu privire la reclamarea probelor și

împotriva deciziei din 11 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Virginia Corcodel, reprezentată de avocatul Irina Burac-Mihalachi, admis apelul declarat de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, casată hotărârea din 21 noiembrie 2018 a Judecătoria Chișinău sediul Ciocana în partea admiterii acțiunii și pronunțată în partea dată o nouă hotărâre de respingere a acțiunii

constată:

La 26 aprilie 2018, Virginia Corcodel a depus cerere de chemare în judecată împotriva IP „Agenția Servicii Publice”, Departamentul înregistrare și evidență a populației cu privire la recalcularea sumelor de retribuție a muncii, încasarea prejudiciului material, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că în temeiul contractului individual de muncă nr. 4993 din 11 ianuarie 2013, a fost angajată în funcția de inspector, în cadrul Secției de evidență și documentare a populației a sectorului Ciocana mun. Chișinău, a subdiviziunii teritoriale a Departamentului documentare, cu salariul de funcție conform pct. 3.1 din contract de 4000 de lei.

Conform acordului suplimentar nr. 585/14 la contractul individual de muncă nr. 4993 din 11 ianuarie 2013, a fost transferată în funcția de șef adjunct al Secției evidență și documentare a populației a sectorului Ciocana mun. Chișinău, a subdiviziunii teritoriale a Direcției acte de identitate și evidență a populației a Departamentului registrelor informaționale de stat, cu salariul de 5000 de lei.

A menționat că prin ordinul nr. 8sc din 17 mai 2016, emis de ÎS „CRIS Registru”, dânsa a fost sancționată disciplinar, fiindu-i aplicată mustrare aspră pentru pretinsa atitudine iresponsabilă față de obligațiile de serviciu, ordin pe care l-a contestat în instanța de judecată.

Astfel, prin decizia din 22 noiembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul ei, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată împotriva IP „Agenția Servicii Publice” cu privire la anularea ordinului de sancționare disciplinară, casată integral decizia din 30 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău și menținută hotărârea din 17 noiembrie 2016 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, prin care a fost anulat ordinul nr. 8sc din 17 mai 2016 emis de ÎS „CRIS Registru” cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare.

Cu referire la prevederile art. 329 alin. (1), 331 alin. (1), 332 alin. (1) Codul muncii, a susținut că în perioada cuprinsă între data aplicării sancțiunii disciplinare și data plecării ei în concediu de maternitate (17 mai 2016 – 21 octombrie 2016), i-a fost cauzat un prejudiciu material efectiv sub forma reținerii tuturor categoriilor de stimulări la salariu și anume, premiile lunare, primele cu prilejul zilelor de sărbătoare și comemorative, primele cu ocazia sărbătorilor profesionale.

A considerat că anularea sancțiunii disciplinare urmează să aibă ca efect restituirea de către angajator a sumelor neachitate în legătură cu acest ordin pentru perioada 17 mai 2016-21 octombrie 2016.

A explicat că prin reținerea tuturor stimulărilor la salariul de bază, în baza ordinului ilegal de sancționare disciplinară, i-a fost micșorată esențial suma venitului lunar în perioada cuprinsă între data aplicării sancțiunii disciplinare și data plecării în concediu de maternitate (17 mai 2016 – 21 octombrie 2016), fapt ce a diminuat considerabil baza de calcul a indemnizației de maternitate și indemnizației pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, pe care îl consideră un venit ratat.

A afirmat că în legătură cu cele invocate, i-a fost cauzat și prejudiciu moral, prin faptul suferințelor fizice și psihice în legătură cu emiterea ordinului de sancționare și pe perioada până la anularea acestuia.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 112 alin. (3), 113 alin. (1), 210 alin. (3), 211 alin. (3), 329 alin. (1), 331 alin. (1), 332 alin. (1) Codul muncii, art. 2 alin. (1) – (2), 14 alin. (2), 219, 1423 Cod civil, pct. 3.1, 3.3 din regulamentul privind remunerarea muncii salariaților ÎS „CRIS Registru”, pct. 5, 8, 9, 13, 19, 21 din regulamentul privind modul de stabilire a primei aferente subdiviziunilor din cadrul Departamentului acte de identitate, aprobat prin ordinul Directorului general nr. 191 din 18 aprilie 2017, Legii nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale.

A solicitat admiterea acțiunii, efectuarea recalculării suplimentelor la salariul de funcție reținute în baza ordinului ÎS „CRIS Registru” nr.8sc din 17 mai 2016 (primele pentru rezultatele trimestriale, semestriale, anuale, primele cu prilejul zilelor de sărbători

și comemorative, pentru succese personale în muncă, inițiativă, perfecționarea tehnologiei, calitatea muncii, primele cu ocazia sărbătorilor profesionale) care nu au fost achitate în perioada din data aplicării sancțiunii disciplinare și data plecării în concediu de maternitate (17 mai 2016-21 octombrie 2016) cu prezentarea sumelor și încasarea acestora sub forma prejudiciului material (efectiv), încasarea prejudiciului material (venitului ratat) sub forma contravalorii sumelor cu care s-a micșorat indemnizația pentru concediu anual de odihnă, indemnizația de maternitate și indemnizația pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, încasarea prejudiciului moral suportat urmare a emiterii ordinului ÎS „CRIS Registru” nr.8cs din 17 mai 2016 în sumă de 150000 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 21 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana, acțiunea a fost admisă parțial.

Au fost încasate de la IP „Agenția Servicii Publice”, Departamentul înregistrare și evidență a populației în beneficiul Virginiei Corcodel prejudiciul moral în sumă de 5000 de lei și suma de 1000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, iar în total suma de 6000 de lei.

În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 27 noiembrie 2018, Virginia Corcodel, reprezentată de avocatul Irina Burac-Mihalachi a declarat apel împotriva hotărârii din 21 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana.

La 13 decembrie 2018, IP „Agenția Servicii Publice” a declarat apel împotriva hotărârii din 21 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana.

Prin încheierea din 11 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins ca neîntemeiat demersul Virginiei Corcodel, reprezentată de avocatul Irina Burac-Mihalachi cu privire la reclamarea probelor.

Prin decizia din 11 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Virginia Corcodel, reprezentată de avocatul Irina Burac-Mihalachi.

A fost admis apelul declarat de către IP „Agenția Servicii Publice”, casată hotărârea din 21 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana în partea admiterii acțiunii, și în această parte a fost pronunțată o nouă hotărâre, prin care au fost respinse pretențiile Virginiei Corcodel cu privire la încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de asistență juridică.

În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

La 20 iulie 2019, prin intermediul Oficiului Poștal, Virginia Corcodel, reprezentată de avocatul Irina Burac-Mihalachi a declarat recurs împotriva deciziei din 11 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Totodată, a solicitat și anularea încheierii din 11 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins ca neîntemeiat demersul Virginiei Corcodel, reprezentată de avocatul Irina Burac-Mihalachi cu privire la reclamarea probelor.

În motivarea recursului cu referire la prevederile art. 4 lit. f), 5 lit. o), 31 alin. (2) și (3), 179 alin. (2), 160 Codul muncii, art. 20 alin. (1), 27 alin. (1) din Legea salarizării nr. 847 din 14 februarie 2002, a considerat eronată concluzia instanței de apel precum că achitarea salariului este obligația angajatorului, iar stabilirea unor suplimente pentru

acesta, este un drept al acestuia, or, conform prevederilor legislației muncii, odată ce angajatorul și reprezentanții salariaților, prin negocieri colective au stabilit sistemul de premiere (plățile stimulatorii), cât și modul de calcul al acestora indicându-le în regulamentele interne, parte a contractului colectiv de muncă, acest sistem de premiere are un caracter obligatoriu pentru angajator, constituind un angajament asumat de către ultimul față de salariați.

A subliniat că prin Regulamentul privind remunerarea muncii salariaților ÎS „CRIS Regстру”, au fost reglementate expres condițiile în care adaosurile și suplimentele pot fi reduse, fie chiar anulate, în rest acestea urmând să fie achitate în condițiile prestabilite și aprobate de către reprezentanții salariaților, obligatorii pentru ambele părți, fără careva derogări.

A susținut că achitarea plăților suplimentare nu este la latitudinea angajatorului, existând niște prevederi exprese ce reglementează condițiile și modul de calcul al acestui sistem de plăți compensatorii, angajatorul în persoana șefului secției fiind obligat să respecte aceste prevederi.

A indicat că anularea ordinului de sancționare disciplinară l nr. 8sc din 17 mai 2016 emis de ÎS „CRIS Regстру”, are efect retroactiv prin prisma prevederilor art. 219 Cod civil, părțile urmând a fi repuse în poziția anterioară aplicării sancțiunii, ca și cum sancțiunea nu ar fi fost niciodată aplicată.

Astfel, în speță este aplicabil efectul retroactivității și repunerii părților în situația anterioară, urmând a fi înlăturate consecințele ordinului de sancționare, care s-au produs între momentul emiterii acestuia și momentul anulării efective a actului, respectiv dânsa urmează a fi repusă în situația în care s-ar fi aflat dacă nu ar fi fost emis ordinul de sancționare, cu restabilirea dreptului de a primi toate plățile suplimentare cuvenite și recalculat în modul corespunzător.

În ceea ce ține de cerința cu privire la repararea prejudiciului moral, a evidențiat că la materialele dosarului se conțin dovezi care confirmă cu certitudine gradul suferințelor fizice și psihice cauzate, prin care a suportat un prejudiciu moral semnificativ, or emoțiile și retrăirile cauzate prin aplicarea ilegală a sancțiunii disciplinare, au pus în pericol sarcina sa, urmând să aibă multiple complicații în legătură cu stresul suportat din culpa angajatorului.

Totodată, i-au fost lezată onoarea și demnitatea profesională, deoarece despre faptul sancționării sale disciplinare au aflat toți colegii din cadrul instituției, nu doar cei din subdiviziune, ci absolut toți angajații care au acces la platforma internă a instituției unde este publicat ordinul de sancționare până în prezent.

A menționat că în prima instanță, prin demersul înaintat de reclamare a probelor, avocatul a solicitat de la instituția angajatorului un șir de acte, necesare pentru efectuarea calculului, dat fiind faptul că intenționa să-și concretizeze cerințele din acțiunea înaintată, prin renunțarea la cerința privind efectuarea recalculului și completarea cerințelor, cu indicarea exactă a cuantumelor sumelor solicitate spre încasare sub forma prejudiciului material suportat. Demersul înaintat a fost respins prin încheiere protocolară, cu motivarea de către prima instanță precum că a fost depășită faza procesuală, în interiorul căreia puteau fi reclamate careva probe.

Corespunzător, în instanța de apel, în conformitate cu prevederile art. 372 alin. (1) CPC, a înaintat repetat demersul respectiv, argumentând în ședința de judecată

și demonstrând faptul că inițial instituției angajatorului i-a fost solicitată în faza prealabilă judecării efectuarea calculului sumelor premiilor de care a fost lipsită în perioada vizată în speță, iar pe motivul refuzului au fost solicitate actele necesare în vederea efectuării unui calcul de sine-stătător.

Conform înregistrării audio a ședinței de judecată în instanța de apel, judecătorul raportor, a întrebat reprezentantul IP „Agenția Servicii Publice” dacă poate să efectueze calculul, iar în continuare judecătorul raportor a menționat că prin încheiere va solicita reprezentantului IP „Agenția Servicii Publice” efectuarea calculului, imediat după care instanța de apel s-a retras în camera de deliberare și ulterior a pronunțat încheierea privind respingerea demersului înaintat.

A considerat că în ședința de judecată a instanței de apel la examinarea demersului de reclamare a probelor, a fost admisă o încălcare majoră, în sensul prevederilor art.432 alin. (4) CPC.

Or, din conținutul înregistrării audio rezultă expres că soluția examinării demersului urma să fie absolut contrară, întrucât însuși judecătorul raportor a invocat la faptul că prin încheiere va fi obligată IP „Agenția Servicii Publice” să prezinte calculul.

A mai obiectat că în conținutul încheierii contestate nu sunt expuse temeiurile de drept și de fapt invocate în demers, fiind ilegală concluzia instanței de apel privind netemeinicia demersului de reclamare a probelor.

La 1 octombrie 2019, IP „Agenția Servicii Publice” a depus referință, prin care a solicitat declararea ca inadmisibil a recursului Virginiei Corcodel, reprezentată de avocatul Irina Burac-Mihalachi.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 15 mai 2019, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 214), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul, în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră următoarele.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) lit. c) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească

a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

După cum atestă materialul probator, în temeiul contractului individual de muncă nr. 4993 din 11 ianuarie 2013, încheiat între ÎS „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” în calitate de angajator și Virginia Corcodel în calitate de salariat, ultima a fost angajată în funcția de inspector al Secției evidență și documentare a populației a sectorului Ciocana mun. Chișinău a subdiviziunii teritoriale a Departamentului documentare (f. d. 15-17).

Ulterior, conform acordului suplimentar nr. 4993/2 din 16 iulie 2014, la contractul individual de muncă, Virginia Corcodel a fost transferată din funcția deținută de Inspector superior al Secției evidență și documentare a populației sectorului Ciocana mun. Chișinău al subdiviziunilor teritoriale al Direcției acte de identitate și evidență a populației al Departamentului registrelor informaționale de stat în funcția de Șef-adjunct al Secției evidență și documentare a populației sectorului Ciocana mun. Chișinău al subdiviziunilor teritoriale al Direcției acte de identitate și evidență a populației al Departamentului registrelor informaționale de stat (f. d. 18).

Prin ordinul ÎS „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” nr. 8 sc din 17 mai 2016, pentru atitudine iresponsabilă față de obligațiunile de serviciu, manifestată prin încălcarea prevederilor art. 5 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal, pct. 8 lit. b) și lit. c) din „Regulile generale cu privire la utilizarea resurselor informaționale ale ÎS „CRIS „Registru”, aprobate prin Ordinul nr. 52 din 23 februarie 2009, pct. 3.1 și pct. 5.2 din Fișa de post a șefului –adjunct, pct. 2.2 lit. a) și j) din Regulamentul intern al ÎS „CRIS „Registru”, aprobat prin ordinul nr. 272 din 5 august 2010, șefului-adjunct al SEDP Ciocana, Virginiei Corcodel i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară „mustrare aspră” (f. d. 19-22).

Este cert și faptul că prin hotărârea din 17 noiembrie 2016 a Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău, menținută prin decizia irevocabilă din 22 noiembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată a Virginiei Corcodel împotriva ÎS „CRIS „Registru” cu privire la anularea ordinului de sancționare și a fost anulat ordinul nr. 8sc din 17 mai 2016 emis de ÎS „CRIS „Registru” în partea în care a fost sancționată disciplinar cu mustrare aspră Virginia Corcodel ca șef adjunct al Secției evidență și documentare a populației Ciocana mun. Chișinău, (f. d. 25-35).

Virginia Corcodel înaintând prezenta acțiune în judecată împotriva IP „Agenția Servicii Publice”, Departamentul înregistrare și evidență a populației, a solicitat obligarea efectuării recalculării suplimentelor la salariul de funcție reținute în baza ordinului ÎS „CRIS Registru” nr.8sc din 17 mai 2016 (primele pentru rezultatele trimestriale, semestriale, anuale, primele cu prilejul zilelor de sărbători și comemorative, pentru succese personale în muncă, inițiativă, perfecționarea tehnologiei, calitatea muncii, primele cu ocazia sărbătorilor profesionale) care nu au fost achitate în perioada din data aplicării sancțiunii disciplinare și data plecării în concediul de maternitate (17 mai 2016-21 octombrie 2016) cu prezentarea sumelor și încasarea acestora sub forma prejudiciului material (efectiv), încasarea prejudiciului material (venitului ratat) sub forma contravalorii sumelor cu care s-a micșorat indemnizația pentru concediu anual de odihnă, indemnizația de maternitate și indemnizația pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, încasarea prejudiciului moral suportat urmare a emiterii ordinului

ÎS „CRIS Registru” nr.8cs din 17 mai 2016 în sumă de 150000 lei și a cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a admis parțial acțiunea și a încasat de la IP „Agenția Servicii Publice”, Departamentul înregistrare și evidență a populației în beneficiul Virginiei Corcodel prejudiciul moral în sumă de 5000 de lei și suma de 1000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, iar în total suma de 6000 de lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Judecând apelurile declarate de către Virginia Corcodel, reprezentată de avocatul Irina Burac-Mihalachi și IP „Agenția Servicii Publice”, instanța de apel a respins apelul declarat de către Virginia Corcodel, reprezentată de avocatul Irina Burac-Mihalachi. A admis apelul declarat de către IP „Agenția Servicii Publice”, a casat hotărârea din 21 noiembrie 2018 a Judecătorei Chișinău sediul Ciocana în partea admiterii acțiunii, și în această parte a pronunțat o nouă hotărâre, prin care au fost respinse pretențiile Virginiei Corcodel cu privire la încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de asistență juridică. În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Întru consolidarea soluției sale, instanța de apel a apreciat ca întemeiată concluzia primei instanțe despre lipsa obligației pârâtului de a calcula și achita careva suplimente la salariu, precum și a cărorva premii cu anumite ocazii invocate de Virginia Corcodel, achitarea căroră nu este o obligație a angajatorului ci, un drept al acestuia.

În același timp a considerat instanța de apel că în speță nu au fost prezentate probe ce denotă suportarea de către Virginia Corcodel a cărorva suferințe psihice profunde, care datorită gravității lor să justifice și să implice necesitatea de reparare prin echivalent bănesc, mai mult că prin hotărârea din 17 noiembrie 2016 a Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău, menținută prin decizia sin 22 noiembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție, ordinul de sancționare al ÎS „CRIS Registru” nr. 8sc din 17 mai 2016, a fost anulat și constituie un remediu efectiv și adecvat pentru a repara inconvenientțele retrăite de Virginia Corcodel din cauza acțiunilor IP „Agenția Servicii Publice”.

Verificând legalitatea deciziei în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, instanța de recurs constată că instanțele de judecată ierarhic inferioare, cu aplicarea corectă a legii materiale și pronunțarea asupra tuturor aspectelor importante la caz, corect au ajuns la concluzia netemeinicii cerințelor Virginiei Corcodel cu privire la obligarea IP „Agenția Servicii Publice”, Departamentul înregistrare și evidență a populației, de a efectua recalculul suplimentelor la salariul de funcție reținute în baza ordinului ÎS „CRIS Registru” nr. 8sc din 17 mai 2016 (primele pentru rezultatele trimestriale, semestriale, anuale, primele cu prilejul zilelor de sărbători și comemorative, pentru succese personale în muncă, inițiativă, perfecționarea tehnologiei, calitatea muncii, primele cu ocazia sărbătorilor profesionale) care nu au fost achitate în perioada din data aplicării sancțiunii disciplinare și data plecării în concediul de maternitate (17 mai 2016-21 octombrie 2016) cu prezentarea sumelor și încasarea acestora sub forma prejudiciului material (efectiv), încasarea prejudiciului material (venitului ratat) sub forma contravalorii sumelor cu care s-a micșorat indemnizația pentru concediu anual de odihnă, indemnizația de maternitate și indemnizația pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reține prevederile art. 137 alin. (1) Codul muncii, potrivit căroră angajatorul este în drept să stabilească diferite

sisteme de premiere, de adaosuri și sporuri la salariul de bază, alte plăți de stimulare după consultarea reprezentanților salariaților. Sistemele indicate pot fi stabilite și prin contractul colectiv de muncă.

Conform art. 138 alin. (1) și (2) Codul muncii, pe lângă plățile prevăzute de sistemele de salarizare, pentru salariații unității se poate stabili o recompensă în baza rezultatelor activității anuale din fondul format din beneficiul obținut de unitate. Regulamentul privind modul de plată a recompensei în baza rezultatelor activității anuale se aprobă de către angajator de comun acord cu reprezentanții salariaților.

În interpretarea corectă a normelor de drept enunțate este de înțeles că achitarea salariului este obligația angajatorului, iar stabilirea unor suplimente la salariu, este un drept al angajatorului.

Drept urmare, coroborând prevederile normelor menționate la materialul probator administrat în speță, instanța de recurs consideră ca nefondate alegațiile Virginiei Corcodel din recurs, precum că odată ce ordinul de sancționare al ÎS „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” nr. 8 sc din 17 mai 2016, a fost anulat prin hotărârea din 17 noiembrie 2016 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, menținută prin decizia irevocabilă din 22 noiembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție, dânsa urmează a fi restabilă, cu efect retroactiv, în toate plățile de care a fost privată de la emiterea ordinului de sancționare și până la plecarea în concediu de maternitate, în perioada 17 mai 2016-21 octombrie 2016.

Or, chiar și în situația anulării sancțiunii disciplinare, IP „Agenția Servicii Publice” nu poate fi obligată la stabilirea unor suplimente la salariu, în situația în care calcularea și achitarea acestora este un drept al angajatorului și nu o obligație, oportunitate expres prevăzută de lege.

În același timp, instanța de recurs constată ca fiind greșită concluzia instanței de apel de respingere a cerinței Virginiei Corcodel cu privire la repararea prejudiciului moral, pe motiv că anularea ordinului de sancționare al ÎS „CRIS Registru” nr. 8sc din 17 mai 2016, prin hotărârea din 17 noiembrie 2016 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, menținută prin decizia din 22 noiembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție, constituie un remediu efectiv și adecvat pentru a repara inconvenientele retrăite de Virginia Corcodel din cauza acțiunilor IP „Agenția Servicii Publice”.

Astfel, potrivit art. 327 alin. (1) Codul muncii, partea contractului individual de muncă (angajatorul sau salariatul) care a cauzat, în legătură cu exercitarea obligațiilor sale de muncă, un prejudiciu material și/sau moral celeilalte părți repară acest prejudiciu conform prevederilor prezentului cod și altor acte normative.

În acest context, se va reține că, coroborat cu normele generale ale Codului civil care prevăd repararea prejudiciului moral (art. 1422), obligația de a repara prejudiciul moral survine în cazurile stipulate de lege, la caz, Codul muncii care prevede o astfel de obligație.

Așadar, prin prisma prevederile art. 1422 alin. (1) și (2) Cod civil, în vigoare la acel moment, prejudiciul moral constituie o formă distinctă a prejudiciului civil care declanșează răspunderea delictuală și prejudiciul moral se compensează indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial. Prejudiciul moral se definește ca o totalitate de suferințe fizice și psihice (morale) ce le suportă persoana în urma acțiunilor ilicite săvârșite de autorul prejudiciului.

Distinct de aceste constatări, instanța de recurs relevă temeinicia concluziei primei instanțe precum că prin emiterea ordinului de sancționare nr. 8sc din 17 mai 2016, de către ÎS „CRIS Registru”, Virginiei Corcodel i-a fost cauzat un prejudiciu moral, deoarece acest ordin a fost afișat în văzul tuturor colegilor săi din cadrul instituției, care au acces la platforma internă a instituției unde este publicat ordinul de sancționare până în prezent, suportând stări de stres, frustrări și emoții negative.

De altfel, însuși instanța de apel în conținutul deciziei contestate nu a exclus anumite suferințe ale Virginiei Corcodel cu un anumit grad de certitudine în legătură cu sancționarea disciplinară a acesteia, menționând doar într-un mod abstract că nu au fost prezentate probe ce denotă suportarea de către Virginia Corcodel a cărorva suferințe psihice profunde, care datorită gravității lor ar justifica implicarea necesității de reparare a echivalentului bănesc.

Potrivit prevederilor art. 1423 alin. (1) și (2) Cod civil, în vigoare la acel moment, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Respectiv, fiecare persoană care pretinde că a suferit, este în drept să-și estimeze prejudiciul adus, dar numai instanța de judecată este împuternicită de lege să aprecieze cuantumul prejudiciului moral, conducându-se de noțiunea reparării rezonabile, de circumstanțele cazului concret, de personalitatea părților. Cuantumul compensației depinde și de durata menținerii consecințelor vătămării. Instanța de judecată, la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, ia în considerație circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul.

În această ordine de idei, instanța de recurs conchide că prima instanță în mod justificat a încasat de la IP „Agenția Servicii Publice”, Departamentul înregistrare și evidență a populației în beneficiul Virginiei Corcodel prejudiciul moral în sumă de 5000 de lei, având în vedere caracterul și gradul de gravitate al încălcărilor admise, de natura drepturilor personale lezate și locul acestora în sistemul de valori ale persoanelor, de caracterul și gradul suferințelor psihice.

Or, cuantumul prejudiciului moral pretins de către Virginia Corcodel în mărime de 150000 de lei este vădit disproporțional și excesiv în raport cu criteriile stabilite la caz și principiul general al echității.

În același timp, în conformitate cu dispozițiile art. 94 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Iar în conformitate cu dispozițiile art. 96 alin. (1), (1¹) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Astfel fiind, în virtutea competenței sale de a mări sau micșora onorariile avocaților, prima instanță corect a stabilit că suma de 1000 lei încasată în beneficiul Virginiei Corcodel, cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică acordată de către avocatul Irina Burac-Mihalachi, s-ar egala cu cheltuieli necesare și rezonabile pentru acordarea asistenței juridice în prezentul litigiu, în raport cu complexitatea cauzei.

În susținerea acestei opinii se va nota și jurisprudența CtEDO (cauza Iatridis contra Greciei) care constată că la determinarea cheltuielilor și plăților de rambursare reclamate, instanța apreciază dacă aceste cheltuieli au fost reale, necesare și rezonabile referitor la mărimea lor, numărul orelor de muncă a reprezentantului, precum și tariful aplicat per oră.

Cu referire la argumentele Virginiei Corcodel în dezacord cu încheierea din 11 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins ca neîntemeiat demersul Virginiei Corcodel, reprezentată de avocatul Irina Burac-Mihalachi cu privire la reclamarea probelor, instanța de recurs relevă că acestea nu influențează în niciun mod soluția în fond a cauzei date, fapt ce dictează respingerea recursului declarat de către Virginia Corcodel, reprezentată de avocatul Irina Burac-Mihalachi împotriva încheierii din 11 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Pentru motivele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Virginia Corcodel, reprezentată de avocatul Irina Burac-Mihalachi împotriva încheierii din 11 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea încheierii date, de a admite recursul declarat de către Virginia Corcodel, reprezentată de avocatul Irina Burac-Mihalachi împotriva deciziei din 11 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, de a casa parțial decizia instanței de apel și anume în partea prin care a fost casată hotărârea primei instanțe și pronunțată o nouă hotărâre de respingere a cerințelor Virginiei Corcodel împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, Departamentul înregistrare și evidență a populației cu privire la încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, cu menținerea în partea dată a hotărârii primei instanțe. În rest, decizia din 11 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 21 noiembrie 2018 a Judecătoria Chișinău sediul Ciocana se mențin.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Virginia Corcodel, reprezentată de avocatul Irina Burac-Mihalachi împotriva încheierii din 11 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Se menține încheierea din 11 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Virginiei Corcodel împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, Departamentul înregistrare și evidență a populației cu privire la recalcularea sumelor de retribuție a muncii, încasarea prejudiciului material, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

Se admite recursul declarat de către Virginia Corcodel, reprezentată de avocatul Irina Burac-Mihalachi împotriva deciziei din 11 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Se casează parțial decizia din 11 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Virginiei Corcodel împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, Departamentul înregistrare și evidență a populației cu privire la recalcularea sumelor de retribuție a muncii, încasarea prejudiciului material, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, și anume în partea prin care a fost casată hotărârea primei instanțe și pronunțată o nouă hotărâre de respingere a cerințelor Virginiei Corcodel împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, Departamentul înregistrare și evidență a populației cu privire la încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, cu menținerea în partea dată a hotărârii din 21 noiembrie 2018 a Judecătorei Chișinău sediul Ciocana.

În rest, decizia din 11 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 21 noiembrie 2018 a Judecătorei Chișinău sediul Ciocana, se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Victor Burduh

Ala Cobăneanu